

Dictamen en relació amb la consulta plantejada per un col·legi professional en relació amb l'accés a les dades personals del cens d'electors per part dels candidats a les eleccions col·legials

Es presenta davant l'Agència Catalana de Protecció de Dades un escrit en el qual es sol·licita el parer de l'Agència en relació amb l'accés a les dades personals del cens de col·legiats per part dels candidats.

Analitzada la petició, la documentació que s'acompanya i vist l'informe de l'Assessoria Jurídica, s'emet el dictamen següent:

I

La consulta es planteja en relació amb la legitimitat de permetre l'accés als candidats que es proposen a les eleccions col·legials al cens d'electors integrat per tots els col·legiats que tenen dret de vot. En concret, van ser convocades eleccions per l'elecció dels membres de la junta de govern i, amb anterioritat, un dels candidats sol·licita el cens electoral en base l'article 41 de la Llei orgànica 5/1985, de 19 de juny, de règim electoral general.

A l'escrit pel qual es sol·licita el parer de l'Agència s'adjunta, entre d'altres, la convocatòria d'eleccions col·legials, i còpia de l'article 41 de la Llei orgànica esmentada.

II

L'article 3 de la Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal (LOPD), defineix a l'apartat i) el concepte de *cessió o comunicació de dades* com "qualsevol revelació de dades efectuada a una persona diferent de l'interessat". Així mateix, l'apartat c) del mateix article defineix el concepte *tractament de dades personals* com "*les operacions i els procediments tècnics de caràcter automatitzat o no, que permetin recollir, gravar, conservar, elaborar, modificar, bloquejar i cancel·lar, així com les cessions de dades que derivin de comunicacions, consultes, interconnexions i transferències*". D'acord amb les definicions d'aquests conceptes la petició d'accés al cens d'electors formulada per un candidat a les eleccions a òrgans col·legials ha de ser analitzada d'acord amb les previsions que la LOPD estableix per a la cessió i comunicació de les dades personals.

L'article 11 de la Llei orgànica de protecció de dades de caràcter personal (LOPD) disposa:

1. *Les dades de caràcter personal objecte del tractament només poden ser comunicades a un tercer per al compliment de finalitats directament relacionades amb les funcions legítimes del cedent i del cessionari amb el consentiment previ de l'interessat.*
2. *El consentiment que exigeix l'apartat anterior no és necessari:*
 - a) *Quan la cessió està autoritzada en una llei. (...)*

L'article 11.2.a) LOPD exigeix doncs, del requisit del consentiment de l'afectat per a les comunicacions de dades personals quan estiguin previstes en una norma amb rang legal. S'introdueix d'aquesta manera, una excepció a la regla general que exigeix el consentiment previ de l'interessat a les comunicacions adreçades al compliment de les finalitats legítimes d'ambdós subjectes de la comunicació. L'exempció del requisit del consentiment però, no significa que resti inaplicable el règim general de protecció de

dades, ans el contrari, cobra especial rellevància el compliment dels principis generals de la protecció de dades personals, atès que la comunicació de dades és incontestada.

L'article 4 LOPD recull el principi de qualitat de les dades, principi bàsic i definidor del règim de protecció de les dades personals, que en el seu apartat primer exigeix que les dades només poden ser recollides per ser tractades, i sotmetre-les a tractament, quan siguin adequades, pertinents i no excessives en relació amb l'àmbit i les finalitats determinades, explícites i legítimes per a les quals s'han obtingut. Es prohibeix expressament (art. 4.7 LOPD) la recollida de dades per mitjans fraudulents, deslleials o il·lícits, prohibició que impedeix recollir un excés de dades o recollir sense el consentiment quan aquest seria exigible en relació a part o a la totalitat de les dades personals. Qualsevol recollida i posterior tractament que sobrepassi les exigències de la necessitat i pertinència de les dades significaria una recollida il·lícita o deslleial per utilitzar mecanismes existents amb un abast desmesurat.

El Tribunal Constitucional assenyala que el requisit del consentiment només es pot eximir per a les comunicacions de dades quan s'hagi d'atendre a béns i drets de rellevància constitucional i introdueix la necessitat de valorar la seva justificació i proporcionalitat. Ho fa en la Sentència 292/2000, de 30 de novembre, en el Fonament Jurídic 13, amb els següents termes:

"(...) el derecho a consentir la recogida y el tratamiento de los datos personales (art. 6 LOPD) no implica en modo alguno consentir la cesión de tales datos a terceros, pues constituye una facultad específica que también forma parte del contenido del derecho fundamental a la protección de tales datos. Y, por tanto, la cesión de los mismos a un tercero para proceder a un tratamiento con fines distintos de los que originaron su recogida, aun cuando puedan ser compatibles con éstos (art. 4.2 LOPD), supone una nueva posesión y uso que requiere el consentimiento del interesado. Una facultad que sólo cabe limitar en atención a derechos y bienes de relevancia constitucional y, por tanto, esté justificada, sea proporcionada y, además, se establezca por Ley, pues el derecho fundamental a la protección de datos personales no admite otros límites."

Cal doncs, analitzar quin és el marc legal que regula l'àmbit de la consulta plantejada per determinar la legalitat i l'emparament de la cessió de les dades personals que integren el cens d'electors als candidats presentats a les eleccions col·legials i en concret la normativa sectorial que resulti aplicable.

III

El marc normatiu regulador d'aquesta petició d'accés és la Llei 13/1982, de 17 de desembre, de col·legis professionals, el Decret 329/1983, d'aprovació del Reglament dels col·legis professionals de Catalunya i els Estatuts del Col·legi professional en qüestió. La Llei i el Reglament de col·legis professionals es remeten, en relació amb el règim electoral, a les previsions que s'estableixin en els Estatuts del Col·legi. Aquests regulen, en els articles 46 i següents la "*Participació dels col·legiats en els òrgans de govern i règim electoral*". D'altra banda, l'article 2 regula la normativa aplicable i disposa literalment:

"Aquesta corporació de dret públic es regeix per aquests Estatuts, per la Llei 13/1982, de 17 de desembre, de col·legis professionals de Catalunya, modificada parcialment pel Decret legislatiu 12/1994, de 26 de juliol, pel Decret 329/1983, de 7 de juliol, que va aprovar el Reglament de col·legis professionals de Catalunya, i per qualsevol altra legislació comunitària, estatal o autonòmica que l'afecti".

En relació amb les previsions dels Estatuts que fan referència al règim electoral, l'article 47 regula la convocatòria de les eleccions ordinàries als càrrecs electes de la Junta i l'article 48 regula la presentació de candidatures, assenyalant al final del paràgraf segon que *“La Junta de Govern facilita, d'acord amb els mitjans que disposi el Col·legi, la propaganda dels candidats en condicions d'igualtat”*. Aquest precepte estableix una genèrica previsió respecte els mitjans de propaganda electoral que seran facilitats per la Junta de Govern.

La convocatòria d'eleccions col·legials que s'adjunta a l'escrit de consulta com a document núm.1, preveu a l'apartat *“Campanya electoral”* algunes previsions addicionals en relació amb els mitjans que el Col·legi facilita a les candidatures per dur a terme la campanya electoral, en concret en relació amb la tramesa de propaganda i el format que han de tenir aquesta i afegeix que *“el Col·legi podrà oferir en igualtat de condicions a totes les candidatures presentades, altres medis de difusió a partir de la seva web o altres”*.

En la mateixa convocatòria d'eleccions col·legials s'estableix que són electors amb dret de vot tots els col·legiats inscrits amb anterioritat al 28 de juny de 2006 i que es trobin amb plenitud dels seus drets, data que coincideix amb el dia de celebració de les eleccions col·legials. L'apartat relatiu a *“Normativa electoral supletòria”* estableix literalment que en *“tot allò no contemplat en aquesta normativa, regiran els Estatuts col·legials i, en el seu defecte, la Llei 5/1985, de 19 de juny, de Règim Electoral General”*.

Així doncs, la normativa sectorial aplicable reguladora del règim electoral aplicable a les eleccions del Col·legi professional estableix determinades previsions en relació amb els mitjans a disposició de les candidatures per trametre la propaganda electoral però no fa una regulació específica en detall de l'elaboració del cens d'electors, de la seva actualització ni de la publicitat i règim d'accés al mateix.

D'altra banda, la Llei orgànica del règim electoral general, preveu a l'article 41 els accessos a les dades censals i preveu a l'apartat 5 l'accés a una còpia del cens per part dels representants de les candidatures i la seva utilització en exclusiva per atendre les finalitat electorals. Tal i com s'ha assenyalat en l'apartat II del present dictamen, les limitacions al dret fonamental a la protecció de les dades de caràcter personal, en aquest cas els límits al requisit del consentiment previ del titular de les dades, hauran de ser previstes en una norma amb rang de llei i establertes en atenció a altres drets i béns de rellevància constitucional. En aquest supòsit, si es considera aplicable la Llei orgànica de règim electoral general en el procés electoral a aquesta corporació, per raó de la clàusula de supletòrietat, la previsió de l'article 41 de la Llei orgànica de règim electoral general, és habilitació suficient per legitimar l'accés a les dades del cens d'electors.

D'acord amb les consideracions fetes fins ara, en relació amb la consulta plantejada pel Col·legi professional, es fan les següents,

Conclusions

Les dades personals només poden ser comunicades a un tercer per al compliment de finalitats directament relacionades amb les funcions legítimes del cedent i del cessionari amb el consentiment previ de l'interessat. El consentiment no és necessari quan la comunicació està expressament habilitada per una norma amb rang de llei. En

aquests supòsits, les dades personals que siguin objecte de comunicació, d'acord amb el principi de qualitat, hauran de ser exclusivament aquelles adequades, pertinents i no excessives d'acord amb les finalitats legítimes, explícites i determinades a les quals s'hagin de destinar.

La normativa sectorial reguladora del procés electoral aplicable a les eleccions col·legials del Col·legi professional que formula la consulta estableix determinades previsions en relació amb els mitjans a disposició de les candidatures per a la tramesa de propaganda electoral i es remet a normativa estatal que resulti aplicable, en concret, a la Llei orgànica 5/1985, de 19 de juny, de règim electoral general, com a normativa electoral supletòria.

La normativa sectorial reguladora del procés electoral que ens ocupa no conté previsions específiques en relació amb l'elaboració del cens d'electors, la seva actualització o el règim d'accés a les dades que conté, de manera que si es considera aplicable la Llei orgànica de règim electoral general com a norma supletòria d'acord amb els termes de la convocatòria d'eleccions col·legials, les previsions de l'article 41.5 de la llei, legitimarien l'accés al cens d'electors per part dels candidats.